

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSİAD YÖNETİM KURULU ÜYESİ VE
SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI**

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

“TÜRKİYE - AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA

ULUSLARARASI GÖÇ TARTIŞMALARI” RAPORU

TANITIM TOPLANTISI KONUŞMASI

16 Ocak 2007

Ceylan Intercontinental

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONGRESYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Mersis Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Märkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29	Faks: (90-212) 249 13 50	e-mail: tusiad@tusiad.org
Tel: (90-312) 468 10 11	Faks: (90-312) 428 86 76	e-mail: ankoffice@tusiad.org
Tel: (32-2) 736 40 47	Faks: (32-2) 736 39 93	e-mail: bxloffice@tusiad.org
Tel: (1-202) 776 77 70	Faks: (1-202) 776 77 71	e-mail: usoffice@tusiad-us.org
Tel: (49-30) 28 878 6300	Faks: (49-30) 28 878 6399	e-mail: info@tusiad-de.org
Tel: (33-1) 426 516 40	Faks: (33-1) 426 516 99	e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri Bağlamında Uluslararası Göç Tartışmaları” başlıklı raporumuzun tanıtım toplantısına hoşgeldiniz.

Raporumuzun ayrıntıları birazdan değerli yazarımız tarafından sizlere sunulacak. Ayrıca, raporun sunumunun ardından düzenlenecek oturumda, konuk akademisyenlerimiz görüşlerini bizlerle paylaşacak.

Ben de konuşmamda kısaca, uluslararası göç konusunun Türkiye-AB ilişkileri bağlamında taşıdığı öneme değinmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi, hem Türkiye'nin AB'ye üyelik yolculuğunun, hem de Türkiye'den Avrupa'ya göç hareketlerinin başlangıcı 1960'lı yıllara dayanmaktadır. Ancak 1963 Ankara Anlaşması'nda, Türkiye'den AET'ye serbest işçi akımının kademeli olarak gerçekleştirilmesi olumlu bir konu olarak ele alınırken, üyelik müzakerelerinin başladığı Ekim 2005'te, Müzakere Çerçeve Belgesi'nde, uzun geçiş süreleri, derogasyonlar, spesifik düzenlemeler veya daimi korunma hükümlerinin, gerektiğinde kişilerin serbest dolaşımı için de öngörülebileceği belirtilmiştir.

AB'de Türkiye ile ilgili göç tartışmalarının önemli bir boyutunu, serbest dolaşımın birlikte muhtemel bir göç dalgasının, AB'de siyasal, ekonomik ve toplumsal uyum sorunları yaratması endişesi oluşturmaktadır. Diğer yandan, Türkiye demografisinin ve muhtemel göç dalgalarının, AB içindeki demografik küçülme süreci üzerinde “tamamlayıcı” bir rol oynayıp oynayamayacağı da tartışılmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin, göç vermenin yanı sıra “göç alan” ve “göçe geçiş alanı sağlayan” ülke özelliği de taşıması nedeniyle, AB-merkezli uluslararası göç ve sığınma rejimlerine uyumlu politikaları uygulamada ne ölçüde başarılı olacağı sorusu gündeme getirilmektedir.

İşgücünün serbest dolaşımının sağlanması durumunda, Türkiye'den AB'ye yönelecek göçün miktarı ve niteliği elbette bir tartışma konusudur. Ancak unutulmamalıdır ki, Türkiye'nin AB üyeliği gerçekleşirse dahi, halen AB ülkelerinde yaşayan Türkiye kökenli göçmenlerin uyum sorunları, bu ülkelere Türkiye'den muhtemel göç dalgalarının ileride nasıl seyredeceği gibi tartışmalar devam edecektir.

Avrupa'da düşük doğurganlık oranları ve artan ortalama yaşam süreleri, genç nüfusun toplam nüfus içindeki payını azaltmakta, yaşlı nüfusun oranını artırmakta ve işgücünün yaşlanmasına neden olmaktadır. Bugün 227 milyon kişilik AB-25 işgücü piyasası, hiç göç alınmaması durumunda, 2025'e kadar 26 milyon, 2050'ye kadar 67 milyon daralacaktır. Bu işgücü kaybının telafisi için, tek başına işgücüne katılım oranlarının artırılmasının veya emeklilik yaşının yükseltilmesinin yeterli olmayacağı görülmektedir. Bu çerçevede, AB'nin iyi kurgulanmış bir göçmen politikasına ihtiyaç duyduğu çok açıktır. Oysa AB'nin, siyasal ve ideolojik nedenlerle bu konuda adım atmadığını, AB ülkelerinin her birinin kendi çözümünü üretmeye çalıştığını görüyoruz. Ayrıca, AB'nin göçmen politikası tasarlamadaki bu zaafiyetinin, AB içinde ırkçı veya aşırı sağ akımları beslediğini de düşünüyoruz.

Diğer yandan Türkiye’de, 2000’de 42 milyon olan çalışma yaşındaki nüfusun 2030’a kadar 60 milyon düzeyine çıkacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla bu büyüme, işgücü arzının da yükselmesi anlamına gelmektedir. Türkiye’de işgücü arzının, istihdamın ve işgücü kalitesinin sürekli arttığı, dolayısıyla ekonominin performansının yükseldiği bir ortam yaratılması durumunda, “demografik bir fırsat penceresi” ortaya çıkacaktır. Bunun, Türkiye’deki sosyo-ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmeyle birlikte, göç etme eğilimlerini azaltıcı bir etkisi de öngörülebilecektir.

Uluslararası göçün gelecekte alacağı konum, siyasal, ekonomik, sosyal ve demografik yanlarıyla bir arada düşünülmelidir. Kaldı ki, çalışmada yorumlanan senaryolara bakıldığında, Avrupa deneyimi ve seçilmiş ülke deneyimleri çerçevesinde, serbest dolaşım halinde 2030’a kadar Türkiye’den AB’ye muhtemel göç, misafir işçi statüsü ile göçten daha düşük düzeyde çıkmaktadır. Misafir işçi statüsünde dahi, muhtemel göçmen sayısı 2 milyonun altında öngörülmektedir. Türkiye’nin geçmiş göç deneyimi çerçevesinde değerlendirildiğinde ise, AB üyeliğinin gerçekleşmemesi halinde öngörülen göç düzeyi, AB üyeliği ve serbest dolaşım alternatifine göre çok daha yüksek çıkmaktadır.

Sayın Konuklar,

Türkiye-AB ilişkileri bağlamında uluslararası göç, tarafların bu konuyu “yönetişim gerektiren bir politika alanı” olarak görmelerini zorunlu kılmaktadır. Türkiye ve AB, üyelik müzakerelerini hızla tamamlamaya çalışarak bütünleşir ve Türkiye önümüzdeki yirmi yıl içinde “demografik fırsat penceresini” artan işgücü arzı ve istihdam, kaliteli eğitim ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ile desteklerse; AB de önümüzdeki yirmi yıl içinde “demografik çöküşü”nü kapsamlı, ekonomik temeli olan, yabancı korkusundan arınmış bir göç politikası ile tamamlarsa, Türkiye’den AB’ye yönelecek göç hareketlerinin her iki tarafa da olumlu sonuçlar getirmesi beklenmelidir.

Bugün sunumu yapılacak olan raporumuzda, bulunduğu coğrafya sebebiyle Türkiye’nin sahip olduğu “göç alan”, “göç veren” ve “göçe geçiş sağlayan ülke” konumları temel alınarak, AB-Türkiye ilişkileri bağlamında uluslararası göçün çeşitli boyutları irdelenmektedir. Raporumuzun bu konudaki tartışmalara ışık tutmasını diliyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.